

Щодо можливості призначення (переведення) тощо з виборних посад на посади служби в органах місцевого самоврядування

Згідно з частиною першою статті 42 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» **повноваження сільського, селищного, міського голови закінчуються в день відкриття першої сесії відповідної сільської, селищної, міської ради, обраної на наступних чергових місцевих виборах, або, якщо рада не обрана, з моменту вступу на цю посаду іншої особи, обраної на наступних місцевих виборах, крім випадків дострокового припинення його повноважень відповідно до частин першої та другої статті 79 цього Закону.**

Відповідно до підпункту 4) пункту 2 Розділу II. Прикінцевих положень Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо визначення територій та адміністративних центрів територіальних громад» передбачено, що **повноваження сільських, селищних, міських рад, сільських, селищних, міських голів, старост сіл, селищ територіальних громад, які увійшли до складу територіальних громад, території яких затверджено Кабінетом Міністрів України, припиняються в день набуття повноважень сільських, селищних, міських рад, обраних на перших місцевих виборах у 2020 році.**

Крім того у частині третій статті 51 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» ідеться, що виконавчий комітет створюється у складі відповідно сільського, селищного, міського голови, заступника (заступників) сільського, селищного, міського голови, керуючого справами (секретаря) відповідною радою на строк її повноважень. **Після закінчення повноважень ради, сільського, селищного, міського голови, її виконавчий комітет здійснює свої повноваження до сформування нового складу виконавчого комітету.**

Тож виборні посадові особи місцевого самоврядування, які входять за посадою до персонального складу виконавчого комітету, теж припиняють свої повноваження з дати затвердження нового складу виконавчого комітету.

Сьогодні спостерігається поширення практики введення до організаційних структур та відповідного штатного розпису апарату місцевої ради та її виконавчого комітету, виконавчих органів рад **подвійних посад, що суміщають собі виборну посаду та посадову особу місцевого самоврядування** (наприклад, заступник сільського голови – керівник управління з питань соціального захисту населення). Також спостерігається внесення до списку осіб, зарахованих до кадрового резерву на посади в органах місцевого самоврядування¹ осіб, які обіймають відповідні виборні посади в раді (сільський, селищний, міський голова, секретар сільської, селищної, міської ради та ін.).

Ця тенденція пояснюється існуванням хибного припущення, що після **припинення повноважень як виборної посади (необрання на перших місцевих виборах 25.10.2020 р.),** таке суміщення посад чи перебування в кадровому резерві

¹ На посади, які відповідно до статті 10 Закону України «Про службу в органах місцевого самоврядування» прийняття здійснюється шляхом конкурсу або за іншою процедурою, визначеною законодавством.

дозволить «автоматично» перейти на так звану «призначувану» посаду в органі місцевого самоврядування без процедури конкурсного відбору.

З цього приводу варто зауважити наступне.

У частині першій статті 10 Закону України «Про службу місцевого самоврядування» чітко і однозначно регламентовано прийняття на службу в органи місцевого самоврядування для різних категорій посад. Так відповідно до зазначених норм прийняття на службу в органи місцевого самоврядування здійснюється:

на посаду сільського, селищного, міського голови — в порядку, встановленому Законом України "Про місцеве самоврядування в Україні";

на посаду голови та заступників голови районної, районної у місті, обласної ради, заступника міського голови - секретаря Київської міської ради, секретаря сільської, селищної, міської ради, голови постійної комісії з питань бюджету обласної, Київської та Севастопольської міських рад — шляхом обрання відповідною радою;

на посади заступників сільського, селищного, міського голови з питань діяльності виконавчих органів ради, керуючого справами (секретаря) виконавчого комітету сільської, селищної, міської, районної у місті ради, старости — шляхом затвердження відповідною радою;

на посади керівника секретаріату (керуючого справами) районної, обласної ради, керуючого справами виконавчого апарату обласних і районних рад, керівників відділів, управлінь та інших працівників органів місцевого самоврядування — шляхом призначення відповідно сільським, селищним, міським головою, головою районної, районної у місті, обласної ради на конкурсній основі чи за іншою процедурою, передбаченою законодавством України.

Тобто, для різних категорій посад — виборних та інших (так званих «призначуваних»), які відповідно до частини 5 статті 20 Закону України «Про службу в органах місцевого самоврядування» зберігають свої посади навіть у випадку перевиборів сільських, селищних, міських голів) — законом передбачено **відмінні процедури призначення, які не підміняють одна одну.**

І, якщо призначення наприклад, на «подвійну посаду» заступника сільського голови – керівника управління з питань соціального захисту населення — відбувалося шляхом затвердження відповідною радою і йому був встановлений оклад, передбачений саме для посади заступника сільського голови з питань діяльності виконавчих органів ради (виборна посадова особа), то і звільнення відбуватиметься саме з цієї виборної посади у день затвердження персонального складу нового виконавчого комітету.

Призначення ж на посаду керівника управління з питань соціального захисту населення (посадова особа місцевого самоврядування) **відбувається на конкурсній основі**, що здійснюється у порядку, визначеному законодавством України про державну службу (*частина друга статті 10 Закону України «Про службу в органах місцевого самоврядування»*) або за іншою процедурою (наприклад, шляхом стажування з посади в органі місцевого самоврядування на більш високу).

Не дає можливості призначення на посаду в органі місцевого самоврядування виборної особи (з підстав закінчення строку повноважень) і перебування у списку осіб, зарахованих до кадрового резерву відповідного органу місцевого самоврядування, оскільки:

- **складення повноважень** виборної особи **припиняє службу** в органах місцевого самоврядування, а відтак, **перебування** особи **в кадровому резерві** в органі місцевого самоврядування **дає лише перевагу** при

проходженні конкурсного відбору на посаду в органі місцевого самоврядування.

Так, відповідно до пункту 11 Типового порядку формування кадрового резерву в органах місцевого самоврядування, затвердженого постановою КМУ від 24.10.2001 р. N 1386 **просування по службі посадової особи** місцевого самоврядування, зарахованої до кадрового резерву, **може здійснюватися** за рішенням сільського, селищного, міського голови **поза конкурсом** (за результатами роботи відповідно до особистих річних планів).

Інструмент просування по службі передбачає **призначення з одної посади на іншу, більш вищу** (або рівнозначну) **в межах структури** одного і того ж органу місцевого самоврядування, а **не призначення вперше** на відповідну посаду органу місцевого самоврядування.

Тож, підсумовуючи:

- 1) **призначення** на посади керівників відділів, управлінь та інших працівників органів місцевого самоврядування **вперше** здійснюється **виключно на конкурсній основі** із дотриманням вимог щодо кваліфікаційно-освітнього рівня до посади;
- 2) **перебування** (а відтак і **призначення**) **на подвійній посаді**, що суміщає виборну посаду та посадову особу місцевого самоврядування (як то *заступник сільського голови з питань діяльності виконавчих органів ради – керівник виконавчого органу*), а також перебування виборчих посадових осіб у списку осіб, зарахованих до кадрового резерву органу місцевого самоврядування, **не передбачає «автоматичного переведення» на посаду керівника відповідного структурного підрозділу** або виконавчого органу **місцевої ради**. У такій ситуації потребуватиметься складення повноважень виборної посадової особи і відповідно звільнення з такої посади та у випадку бажання продовжувати службу в органах місцевого самоврядування на посаді керівника структурного підрозділу апарату ради або її виконавчого органу — **призначення за результатами проведення конкурсу**.

Також варто наголосити, що відповідно до частини другої статті 19 Конституції України органи державної влади та **органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України**.